

כל המתכפרים ישנם בחיים, שהרי עיקרה באה לכפר על החיים, ולכן
מגו דמכפרה אחיים – מתוך שמכפרת על החיים מכפרה נמי
אמתים – על המתים, אלא הקא, חטאת שבי הגולה באה לכפר רק
על החוטאים, והם מי [-האם] הווי תיים. מתרצת הגמרא: אין הכי
נמי שהחוטאים היו בחיים, דכתיב ביטוד הבית השני, (עורא ג' א) ורבים
מהבניהם וחקלום וראשי האבות וגו' הזקנים אשר ראו את הבית
הראשון וגו' בכים בקול גדול, שהיו בהם מדורו של צדיקהו. מקשה
הגמרא: ודלמא אותם הזקנים, אף שכתוב 'ורבים' וגו', מועטין הווי
ולא רבים הווי – היו מיעוט מציבור שבי הגולה, ונמצא שזו חטאת
שמתו רוב בעליה ואין להקריבה. מתרצת הגמרא: הכתיב (שם ג' א)
'ולא הכירו בקול' תרועת השמחה לקול כפי העם 'וגו' וחקול
נשמע עד למרחוק, שבכי הזקנים היה גדול בהרבה מקול שמחת
הצעירים, שהיו יותר זקנים מצעירים, ואם כן זו חטאת שרוב בעליה
בחיים.
מקשה הגמרא: היאך הקריבו על עבודה זרה שבימי צדיקהו, והא
מזידין הווי ודינם במיתה, ואין חטאת אלא לשוגגים. ומתרצת:
הורצת שעה היתה זו שיקריבו על המזידים. מביאה הגמרא ראייה:
הכי נמי מסתברא – כך אמנם מסתבר לומר, משום דאי לא תימא
הכי, אם כן מה שהקריבו (עורא ח' לה) 'אילים תשעים ונשהו, ככשים
שבעים ושבועה', כנגד מי הקריבום, אלא ודאי הורצת שעה היתה,
והכא נמי – אף בזה הורצת שעה היתה להקריב על המזידים.
אגב דין חטאת שמתו בעליה, דבה הגמרא באופן שנתחייבו להביא
פר העלם דבר, ומת אחד מהציבור או מב"ד קודם שהקריבוהו: הנו
רננו, מת אחד מן הצבור קודם שהוקרב הפר, תייבין להקריבו. אך
אם מת דין אחד מפי' דין, פטורין. מבררת הגמרא: מאן תנא
ששנה זאת. ומבאר: אמר רב חסדא אמר רבי זירא אמר רב
ירמיה אמר רב, רבי מאיר היא, דאמר שבית דין מביאים פר ולא
הצבור, והפר שייך לבית דין, והלכך אם מת אחד מן הצבור, תייבין,
דהא קאים [-קיים] בפליה בית דין שהם בעלי הקרבן, אך אם מת
אחד מפי' דין, פטורין, משום דהוויא לה [-שהרי היא] חטאת שמת
אחד מן השותפין – מתקפה לה רב יוסף, ונוקמה – והרי אפשר להעמיד
את הבריייתא כרבי שמעון, דאמר שבית דין עם הצבור מביאים,
ולכן אם מת אחד מן הצבור, תייבין בפרי הציבור, משום דאין צבור
מתים – אין דין חטאת שמתו בעליה בציבור, ואם מת אחד מפי' דין,
פטורין מפר הבית דין, כדאמרין דחטאת שותפין היא.
מתרצת הגמרא: אמר ליה אבי רבי יוסף, אין להעמיד כרבי שמעון
שכן שמעינן ליה [-שמענו לו] לרבי שמעון דאמר חטאת שותפין
אינה מתה, ולכן אף שמת אחד מב"ד אפשר להביא את פר ב"ד.
דתניא, פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו, והפריש פר ושעיר
אחרים תחתיהם, והוקרבו, ואז נמצאו הראשונים, ומתו בולן –
שניהם, שיש דין מיתה בחטאת ציבור, דגרי רבי יהודה. רבי אלעזר
ורבי שמעון (אומר) [אומרים], ירעו עד שיפול בהם מום, וימכרו
ויקנו בדמיהם עולות נדה, לפי שאין חטאת צבור מתה – אין דין
מיתה בחטאת ציבור שנתכפרו הציבור באחרת. ופר זה הוא קרבן
שותפים, שכן הוא מכפר רק על הכהנים, ומכל מקום לרבי שמעון אין
בו דין מיתה. ולכן אף חטאת שותפים שמתו מקצת בעליה, דינה
כחטאת ציבור וקריבה, והבריייתא שאין חטאת ב"ד קריבה במת אחד
מב"ד אינה כדעתו.
דוחה רב יוסף: אמר ליה רב יוסף לאביי, פהנים קא אמרת – האם
אתה מוכיח מדין הכהנים, שאני – שונה דין הפהנים, דאיקרו – שכן
נקראו 'קהל', דכתיב בעבורת יום כפור (ויקרא טו' א) 'על הפהנים ועל
כל קהל הקהל יכפר', שהוקשו כהנים ליקהל. ולכן דין הכהנים
כציבור ולא כשותפים, וחטאתם אינה מתה, אך אין להוכיח מכאן
לדין חטאת שותפים, ואפשר להעמיד את הבריייתא כרבי שמעון.

אם כן אף חטאת זו לא נאכלת. ממשיכה הבריייתא: פיוצא בו –
דרשה דומה אמר רבי יוסף, בימי עזרא כתוב (עורא ח' לה) 'הבאים
מהשבי הגולה, הקריבו [עלות] לאלהי ישראל, פרים שנים עשר
וגו' צפירי [-שעירי] חטאת שנים עשר, הכל עולה. וקשה, שהרי
'הכל עולה' סלקא דעתך – עולה על דעתך, וכי אפשר שצפירי
חטאת הוקרבו עולה, אלא כוונת הפסוק 'הכל בעולה', שדין
החטאות כדין עולה, מה עולה לא נאכלת אף חטאת זו לא נאכלת,
והסיבה לכך היא כדתניא, רבי יהודה אומר, החטאות הללו על
חטא עבודת פוכבים כיבאום, ומבאר הגמרא, ואמר רב יהודה
אמר עבודת פוכבים פוכבים שעשו בימי צדיקהו הביאום שבי
הגולה. נמצא שהקריבו י"ב חטאות עבודה זרה.
מקשה הגמרא: בשלמא – הפסוקים מובנים לרבי יהודה, שמשפחת
לה – מוצא אתה אופן שיצטרכו להביא להני [-אותן] שנים עשר
חטאות, ופגון דחטאו שנים עשר שבמים, דאז מיתו [-מביאים]
שנים עשר שעירים, אי נמי באופן דחטאו שבועה שבמים, שמביאים
שבע חטאות, ושאר איהך – שאר השבטים גם הם מביאים בגוריה.
וכן לרבי שמעון, נמי משפחת לה שתיים עשרה חטאות, פגון
דחטאו אחד עשר שבמים, דמיתו אחד עשר שעירים לשבטים
ואיהך – ושעיר נוסף בבית דין, אלא לרבי מאיר, דאמר שבית דין
מביאין קרבן אחד ולא הצבור כלל, אם כן שנים עשר קרבות היכי
– היאך משפחת ליה. מתרצת הגמרא: מדובר פגון דחטאו, ותר –
ושבו חטאו, ותר חטאו, וכך עד תריסר זימני – י"ב פעמים, ועל
כל חטא נתחייבו חטאת אחת ולב"ד.
מקשה הגמרא: היאך הקריבו עבור דורו של צדיקהו, והא מיתו להו
הנהו – מתו להם האנשים דחטאו, ואין להקריב חטאת על המתים.
ואף אדם שהפריש לחטאת ומת, אינה מוקרבת, שכן הלכה למשה
מסיני שחטאת שמתו בעליה דינה למות, וכל שכן כאן שלא הפרישו
החוטאים, ורוצים החיים להפריש עליהם. מתרצת הגמרא: אמר רב
פפא, פי גמירי – מה שמסורת בידינו שחטאת שמתו בעליה דינה
כמיתה, הני מילי – זהו רק בחטאת יחיד, אבל לא בחטאת צבור,
לפי שאין דין מיתה בצבור – שאף שמתו הציבור שחטאו, אפשר
להקריב עליהם.
מבררת הגמרא: מנא ליה – מנין לו לרב פפא הא – דין זה. אילימא
מדכתיב (תהלים מה' ז) 'תחת אבתיך יהיו בניך', שמשמע שהבנים
עומדים תחת אבותיהם, וכאלו האבות חיים ואפשר להקריב קרבנם,
זה אינו, שכן אי הכי, אזי אפילו בחטאת יחיד נמי נאמר שבני המת
יקריבו, אך ההלכה היא שחטאת זו מתה. משיבה הגמרא: אלא
דיוקא – דיוק דרב פפא מדין שעיר חטאת דראש השנה, דאמר
ר' חננאל מיתו – להביאו, כלומר לקנותו ממועות תרומת הקשה,
והא מיתו להו – והרי מתו להם אנשים מישראל במשך השנה,
ויתכן שהתרומת הלשכה יש מעות שתרמו אנשים שכבר מתו, והנהך
דפיישי – והאנשים שנשאר, היכי מיתו – היאך מביאים חטאת
ציבור זו שמתו בעליה. אלא שמע מינה שחטאת שמתו בעליה,
בציבור קרבה.
מקשה הגמרא: מי דמי – האם דומה שעיר זה לחטאות שבי הגולה,
הרי בשעיר ראש השנה הודש יש לומר דלמא לא מיתו [-מתו] כלל
מצבור מומן שתרמו ועד שהקריבו, ואין ללמוד מכאן אלא שמשפך
מותר להקריב, אבל הקא, דורו של צדיקהו ודאי מיתו [-מתו].
מתרצת הגמרא: אלא טעמא דרב פפא מהכא, דכתיב לגבי עגלה
ערופה, שאומרים הכהנים (דברים כא' ח) 'כפר לעמך ישראל אשר
פדית ה', ונדרש הפסוק שראויה בפרה זו [עגלה ערופה] שתכפר
על יוצאי מצרים, והדרשה היא מדכתיב 'אשר פדית', שכן יוצאי
מצרים הם אשר פדה ה'. אם כן בקרבן ציבור יש כפרה למתים, שהרי
יוצאי מצרים כבר מתו.
מקשה הגמרא: מי דמי, הרי התם בעגלה ערופה בולאו איתנינו –

59 **שְׂאִין צְבוּר מְתִים** (לעיל ע"א). אך האופנים שְׂנַתְכַפְרוּ בְּעֵלְיָהּ וְשִׁעְבְּרָה
 60 שְׂנַתְתָּהּ, בציבור, לא שְׂמַעְנוּ מִה דִּינָהּ. ואם כן, יָבֹול שִׁיחִיהָ דִּינָהּ
 61 שִׁמְוֹתָהּ, אִמְרַת וְלִמּוּד פְּתוּם מִן הַמְּפֹרָשׁ – ילמדו האופנים
 62 הסתומים, שדינם אינו מפורש, מהאופנים המפורשים, כלומר מִה
 63 מְצִינֵנוּ בְּיָלֵד חֲטָאוֹת וְתַמּוּרַת חֲטָאוֹת וְשִׁמְתוֹ בְּעֵלְיָהּ, שְׁבַחְתָּאֵת יְחִיד
 64 הַדְּבָרִים אֲמוּרִים וְלֹא בְּצִבּוֹר, אם כן אף שְׂנַתְכַפְרוּ בְּעֵלְיָהּ וְשִׁעְבְּרָה
 65 שְׂנַתְתָּהּ, בְּיָחִיד הַדְּבָרִים אֲמוּרִים שְׂדִינָם בְּמִיתָהּ וְלֹא בְּצִבּוֹר. ואם כן
 66 לרבי שמעון אין אף חטאת ציבור מתה, וזהו משום שלא מצינו
 67 בציבור ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה. אך הרי גם
 68 בשותפים לא מצינו ולד חטאת ותמורת חטאת, ולכן יש ללמוד בנה
 69 מצינו שאף חטאת שמתו בעליה ונתכפרו באחרת ושעברה שנתה,
 70 בשותפים, אינן מתות, כדברי אביי.
 71 מקשה הגמרא על הלימוד בברייתא: **וְכִי דִנְיָן אֲפֻשֵׁר מִשְׂאֵי אֲפֻשֵׁר**
 72 – הרי ולד חטאת ותמורת חטאת ושמתו בעליה, בציבור, הם 'אי
 73 אפשר', שאינם שייכים בציבור, ואם כן היאך אפשר ללמוד מהם
 74 ב'מה מצינו' לנתכפרו בעליה ושעברה שנתה, שהם 'אפשר', כלומר
 75 שייכים בציבור. מתרצת הגמרא: אכן אין דנים 'אפשר' מ'אי אפשר',
 76 והלימוד בברייתא הוא שרְבִי שְׂמַעוֹן בְּחַד מְקוֹם גְּמִיר – דין חטאות
 77 מתות נאמר למשה בסניי במקום אחד, כלומר כל אחד מאופני
 78 החטאות המתות נוהג רק במקום שכל שאר האופנים נוהגים, או
 79 בחטאת יחיד או בחטאת ציבור. אך לא יתכן שה'מקום' שנאמר לו
 80 הוא חטאת ציבור, שהרי בציבור אין שייכים כל אופני החטאות
 81 המתות. אלא ודאי דין חטאות מתות נאמר בחטאת יחיד, ואין מקור
 82 לדין חטאות מתות בציבור. אך גם בשותפים אין שייכים כל אופני
 83 החטאות המתות, ומוכח שדין חטאות מתות לא נאמר בשותפים,
 84 והברייתא (ע"א) אינה כרבי שמעון, וכדברי אביי.

הדרן עלך הורו בית דין

פרק שני - הורה בהן משיח

85 פרק זה בתחילתו עוסק באופני חיוב החטאת של כהן גדול המשוח
 86 בשמן המשחה, והוא הנקרא 'כהן משיח'. דינו מפורש בתורה (ויקרא ד
 87 א' אֵם הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ יִחָטָא לְאִשְׁמַת הַעֵם וְהִקְרִיב עַל חֲטָאוֹתָו אֶשֶׁר
 88 חָטָא פֶּן יָבֶר כְּקָר תְּמִים לְה' לְחַטָּאת'. והוקש פרו לפר העלם דבר של
 89 ציבור ודומה לו.

משנה

90 הוֹרָה כֹּהֵן מְשִׁיחַ לְעֲצָמוֹ שׁוֹנֵג – כהן גדול המשוח בשמן המשחה
 91 שטעה בשגגה והתיר לעצמו עבירה שיש בה כרת, וְעֵשָׂה שׁוֹנֵג –
 92 ועבר את העבירה על פי הוראת ההיתר שלו, מְבִיא פֶר לְחַטָּאת.
 93 אבל אם הורה לעצמו היתר בשׁוֹנֵג, וקודם שעבר העבירה שכח
 94 היתרו וְעֵשָׂה מְזִיד, או אם הורה היתר לעצמו בְּמִזְיד, שהתיר על פי
 95 טעם שידע שאינו נכון ויש לדחותו, ואחר כך שכח שיש לדחות את
 96 ההיתר, וְעֵשָׂה את העבירה בשׁוֹנֵג על פי היתרו הראשון, פְּטוּר
 97 מִקְרָבָן, משום שדין הוֹרָאת כֹּהֵן מְשִׁיחַ לְעֲצָמוֹ הרי הוא בְּדִין הוֹרָאת
 98 בִּית דִּין לְצִבּוֹר, וכשם שבית הדין הגדול אינם חייבים אלא כשהורו
 99 היתר לציבור, ועשו הציבור בשגגת היתר זו, כך גם כהן משיח
 100 מתחייב חטאת רק כשקדם והתיר לעצמו העבירה בשוגג, ואחר כך
 101 עשה העבירה בשוגג על פי הוראתו זו.

נמרא

102 שנינו במשנה: **שׁוֹנֵג וְעֵשָׂה שׁוֹנֵג, מְבִיא פֶר**. שואלת הגמרא: **פְּשִׁיטָא**
 103 – הלא פשוט הוא דין זה, שהרי זה שוגג ממש, שיש בו גם הוראת
 104 היתר בשוגג וגם מעשה עבירה בשוגג. משיבה הגמרא: **אִמְרַת אַבְי, הָכָא מְבִיא עֶסְקִינָן, בְּגוֹן שְׁהוֹרָה לְעֲצָמוֹ בְּטַעַת מְאִיזָה טַעַם שְׁהוּא,**
 105 היתר לעבירה, וְשִׁכַח מְאִיזָה טַעַם הוֹרָה, וְכִשְׂעָה שְׂמַעְתָּהּ וְכָא לְעַבּוֹר
 106 את העבירה, אִמְרַת, הִרְיָנוּ עוֹשָׂה עַל דְּעַת (הוֹרָאת) [הוֹרָאתִי]

1 מקשה הגמרא על רב יוסף: **אֵלָא מְעַתָּה שְׁכַחְתָּם הֵם 'קְהַל' נִייתָ –**
 2 יביאו פֶר בפני עצמם בְּהוֹרָאָה, אם הורו ב"ד ועשו רוב קהל וגם
 3 הכהנים. **וְכִי תִימָא הָכִי נְמִי –** שאכן כך, זה אינו, שאם כן מְפִי לְהוּ
 4 – יש יותר שְׂבֻטִים, שהרי אמר רבי שמעון במשנה (ה) שמביאים רק
 5 י"ב פרים לשבטים ופר לבי"ד, כשחטאו כל ישראל, ולא י"ג פרים
 6 לשבטים.
 7 **אֵלָא אִמְרַת רַב אֶחָא בְּרַבִּי יַעֲקֹב, כֹּל שְׂבִימוֹ שֶׁל לְוִי לֹא אִיקְרִי 'קְהַל',**
 8 ואינם מביאים פר שכן חיוב פר הוא רק ב'קהל'. והטעם שלא נקראו
 9 קהל, דְּכִתְבִיב שְׂאמַר ה' לַיעֲקֹב (בראשית מח ד') **הֲנִינִי מִפְּרֶדְךָ וְהִרְפִּיתֶךָ,**
 10 וְנִתְיָדָה לְקַהַל לְעָמִים וְנִתְיָדָה אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרֹעֶיךָ אַחֲרֶיךָ
 11 אֶחָת עוֹלָם, שהפסוק מְקִישׁ 'קהל' למי שיש לו אחוזה, ואם כן כֹּל
 12 שֵׁשׁ לֹו אֶחָזָה בְּאָרֶץ אִיקְרִי 'קְהַל', וְכֹל שְׂאִין לֹו אֶחָזָה בְּאָרֶץ לֹא
 13 אִיקְרִי 'קְהַל', ושבת לוי לא נחל בארץ. נמצא שכהנים לא נקראו
 14 'קהל', ולכן דינם כשותפים ולא כציבור, ואין הברייתא כרבי שמעון.
 15 מקשה הגמרא על דבריו: **אִם בְּן שְׁלוֹי אִינוּ 'קְהַל', הִרִי אִינוּ מְבִיא פֶר**
 16 **בְּהוֹרָאָה, וְהִסְרִי לְהוּ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי שְׂבֻטִים.** ומתרצת: **אִמְרַת אַבְי, נֹאמַר**
 17 **(שם מח ה) 'אֲפֻרִים וּמְנַשֵּׁה בְּרֵאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יְהוּוּ לִי',** שנחשבים כשני
 18 שבטים, ולכן הם מביאים שני פרים. דוחה רבא את דברי אביי: **אִמְרַת**
 19 **רַבָּא, וְהָא דְכִתְבִיב לְגַבִּי שְׂאֵר בְּנֵי יוֹסֵף (שם מח ו) 'עַל שֵׁם אֶחָיְהִם יִקְרָאוּ**
 20 **בְּנֵי הַלְלָתֵם',** שאינם נחשבים שבטים לעצמם, ולא ינחלו לעצמם,
 21 ומשמע שמה שהוקשו אפרים ומנשה לשני שבטים, רק לְחַלְלָה
 22 הוֹקְשׁוּ, וְלֹא לְדָבָר אַחֵר – לדינים אחרים. ולכן אינם מביאים שני
 23 פרים בהוראה. אלא ודאי לוי נקרא 'קהל' ומביא פר, ומכל מקום
 24 הכהנים אינם 'קהל'.
 25 מקשה אביי על דברי רבא: **וְלֹא –** האם לא נחשבים אפרים ומנשה
 26 לשני שבטים בדינים אחרים, וְהָא חֲלוּקִין בְּדִנְגְלִים – כשחטו ישראל
 27 במדבר לדגליהם, נחשבו לשני שבטים. מתרץ רבא: **כְּנִתְלָתָן כְּדָ**
 28 **הַנִּייתָן –** אף לענין החניה במדבר חילקם יעקב לשני שבטים, שכן
 29 יעקב חילק לבניו את הארץ וציוה כיצד יחנו במדבר, ובכל הדברים
 30 שציוה יעקב חילק את אפרים ומנשה לשני שבטים. ואין ללמוד מכאן
 31 לדינים אחרים, שכן מה שחילקם בדגלים היה רק בְּדִין לְחַלְלָה כְּבוֹד
 32 לְדִנְגְלִים. מקשה אביי: **וְהָא חֲלוּקִים אִף בְּנִשְׂאִיִּים –** כשחקריבו
 33 הנשיאים את חנוכת המשכן, הקריבו נשיאי אפרים ומנשה בשני ימים
 34 (במדבר ז מח, נד). מתרץ רבא: הדבר הוּא נַעֲשָׂה לְחַלּוֹק כְּבוֹד
 35 לְנִשְׂאִיִּים, שהואיל ונחלקו בדגלים, אם רק אחד מנשיאייהם היה
 36 מקריבו, היה השני מתבזה. וראיה לדבר, דְּתַנְיָא, שְׁלֵמָה המלך עֵשָׂה
 37 שְׂבַעֲת יָמֵי הַנּוֹכַח בְּחֻנּוּכַת הַמִּקְדָּשׁ (דה"ב ב' טו), **וְאִם כֵּן מַה רָאָה מִשָּׂה**
 38 **לְעֵשׂוֹת שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי יָמֵי הַנּוֹכַח בְּחֻנּוּכַת הַמִּשְׁכָּן** (במדבר ז יב-טז), מאחר
 39 ודי בשבעה, וזהו בְּדִין לְחַלּוֹק כְּבוֹד לְנִשְׂאִיִּים, שכל נשיא יקריב ביום
 40 אחד. ולעולם אין אפרים ומנשה נחשבים לשני שבטים לדינים
 41 אחרים.
 42 לעיל (ע"א) סבר רב יוסף שלרבי שמעון חטאת שותפים שמתו בעליה
 43 מתה, ואביי סבר שלרבי שמעון אין מיתה בחטאת שותפים. הגמרא
 44 מבררת כיצד יש להכריע בזה: **מֵאִי הוּוּ עֲלָה –** כיצד הוכרע
 45 במחלוקת רב יוסף ואביי. מוכיחה הגמרא: **תָּא שְׂמַע, דְּתַנְיָא, רַבִּי**
 46 **שְׂמַעוֹן אוֹמַר, הַמֵּשׁ חֲטָאוֹת מְתוֹת –** יש חמשה אופנים שיש דין
 47 מיתה בחטאת, והן, וְלָד חֲטָאוֹת – בהמת חטאת שילדה, שהולד
 48 קדוש בקדושת חטאת ודינו למות. וְתַמּוּרַת חֲטָאוֹת – שאמר הבעלים
 49 על בהמת חולין 'בהמה זו תהיה תחת חטאת זו', שהבהמה מתקדשת
 50 (ויקרא כו ט) אך אין להקריבה שכן נעשתה בה עבירה, שאסור להמיר.
 51 **וְחַטָּאת שְׂמַתוֹ בְּעֵלְיָהּ, וְחַטָּאת שְׂאֵבְדָה וְנִתְכַפְרוּ בְּעֵלְיָהּ** בחטאת
 52 אחרת, ונמצאה הראשונה, שאין להקריבה שכן כבר נתכפרו בעליה.
 53 **וְחַטָּאת שְׂעִבְרָה שְׂנַתְתָּהּ,** שכן רק בהמה שעדיין אינה בת שנה ראויה
 54 לחטאת. מְשַׁיֵּךְ רַבִּי שְׂמוּעוֹן, חֲמִשַּׁת הָאוֹפְנִים הִלְלוּ נִמְצְאִים בְּחַטָּאת
 55 יחיד, וְאִי – ואין אותה יָבֹול לְזִמְרָה אֹפֵן שֶׁל וְלָד חֲטָאוֹת בְּחַטָּאת
 56 צְבוּר, שְׁכֵן אִין צְבוּר מְפֹרְשִׁין נִקְבָּה לְקָרְבָן צִיבוֹר. וְאִי אֶתָּה יָבֹול
 57 לְזִמְרָה תַמּוּרַת חֲטָאוֹת צְבוּר, שְׂאִין תַמּוּרָה בְּצִבּוֹר – אין הציבור
 58 יכולים להמיר. וְאִי אֶתָּה יָבֹול לְזִמְרָה חֲטָאוֹת שְׂמַתוֹ בְּעֵלְיָהּ בְּצִבּוֹר,

המשך ביאור למסכת הוריות ליום רביעי עמ' ב

1 שהיתה להיתר ששכחתי את טעמה, דְּמָהוּ דְּתִימָא – שמא תאמר,
2 פִּיּוּן דְּאֵלוּ מְתִידַע לִיה – שאילו היה נזכר כשעשה העבירה מאיזה
3 טעם הורה להיתר, [שְׁמָא] תִּדְרַ בִּיה – יתכן שהיה חוזר בו, ומשום
4 כך הרי הוא פְּמִוּיד דְּמִי, שלא היה לו לעשות על פי הוראה ששכח
5 טעמה, וְאִם כֵּן לָא לְחַיִּיב חֹטְאָת, קָא מְשַׁמַּע לָן – משמיענו התנא
6 שנחשב לשוגג, שהרי חשב שהמעשה מותר שכן הסתמך על היתרו
7 הקודם.

8 שנינו במשנה: מִוּיד וְעֵשָׂה שׁוֹגֵג בּוֹ פֶּטוּר, שהוראת כהן משיח
9 לעצמו כהוראת בית דין לציבור. מבררת הגמרא: מָנָא הִנֵּי מִיִּלִּי –
10 מהיכן למדנו דבר זה בתורה שהכהן המשיח חייב חטאת דווקא

1 כשקדם והתיר לעצמו את העבירה בשוגג. משיבה הגמרא: דְּתִימָא
2 רְפָנָן בברייתא, כתוב בתורה בפרשת כהן משיח (ויקרא ד ג), 'אִם הִלָּק
3 הַמְּשִׁיחַ יִחָטָא לְאַשְׁמַת הָעָם', הִרִי הוֹקֵשׁ בּוֹה כֹהֵן הַמְּשִׁיחַ לְעַם,
4 ללמדנו שכהן המְּשִׁיחַ פְּצִיבּוּר – כפר העלם דבר של ציבור, כשם
5 שחייב פר הציבור הוא דווקא כשהתירו בית דין בשוגג, ועשו הציבור
6 את העבירה על פיהם, כמו כן חייב כהן המשיח בפר הוא דווקא
7 כשהורה קודם להיתר ועשה בשוגג.

8 מקשה הברייתא: (שְׁיָבּוּל) וְהִלָּא דִּין הוּא – מדוע צריך לימוד מיוחד
9 להשוות כהן משיח לציבור שעשו על פי בית דין, הרי אף לולי זה
10 אפשר ללמוד את דינו מציבור.